

Наш Лемко

PIK IV.

Ч. 21 (93)

Львів, 1-го листопада 1937.

Виходить двічі в місяць.

Адреса: Львів, ул. Новий Світ ч. 22.
NASZ LEMKO, LWÓW, UL. NOWY ŚWIAT 22.

ЦІНА ЧИСЛА 15 ГР.

Оголошення після умови.

ПЕРЕДПЛАТА В КРІЮ:

Річно 3 зол., Піврічно 180 зол., Чвертьрічно 1 зол.
ЗАКОРДОНОМ: Річно 1 ам. дол. або рівновартість.

До наших Передплатників.

З цим числом вислаємо розрахункові перекази та прохаємо всіх вислати передплату на слідуючий рік. Хто винен ще за цей рік, хай вирівняє свій довг, а хто має заплачену передплату по кінець 1937 року, хай вишле передплату на 1938 рік. Також ті наші Читачі, що винні за книжки, позинні прислати належність разом з передплатою. Ми не маємо жадних запасових фондів і видаємо часопис лише з передплати, тому кожний, що хоче далше одержувати „Нашого Лемка“, мусить заплатити за нього. Врешті, хто має вирівнати й передплату й книжки, хай дасть розрах. переказ сусідові та намовить його до передплати одного українського національного часопису для Лемківщини. Особно пригадуємо передплатникам в Америці, Канаді, Франції, щоб вони також уже прислали передплату й замовлення на книжки „Бібліотеки Лемківщини“.

АДМІНІСТРАЦІЯ „НАШОГО ЛЕМКА“.

ЩИРА ПОДЯКА.

Ми, українські громадяни села Улюча, складаємо цю дорогою найщирішу подяку нашій Дорогій Землячці Марії з Холявків Полянській, замешкалій в Оліфант-Па, в Америці, яка своїми князівськими жертвами, що їх шле на допомогу рідному селові, заслужила на те, щоб її ім'я було записане золо-

тими буквами в нашій пам'яті. Цей високоїдейний і шляхетний примір Марії Полянської повинні наслідувати всі Улючани в Америці й краю, що їм добро, рівне місце з іншими селами, пошана в чужині і краще завтра свого рідного села лежить на серці.

Україні, громадяни Улюча

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

Кружка „РШ“ у Сяноці, відбудуться дня 1. листопада 1937, о год. 10. у домівці „Просвіта“ в Сяноці.

Дневний порядок — звичайний. Усі Кружки „РШ“ з повітів: Сянік, Березів, Коросно і Ряшів мають обов'язково вислати на ці Загальні Збори по двох своїх відпоручників.

Старшина Кружка „РШ“, у Сяноці.

Sygn. VI 1 Pr. 189/37.

WYCIĄG Z PROTOKOŁU WSPÓLNEGO POSIEDZENIA NIEJAWNEGO.

Sąd Okręgowy Wydział VI ścanny we Lwowie, w składzie: Wiceprezes S. O. L. Malicki, Sędziowie S. O. W. Stański, i Dr. J. Locke, w sprawie konfiskaty Nr. 19 czasopiśma pt. „Nasz Lemko“ z daty Lwów, dnia 1 października 1937 r. do Sygn. VI 1 Pr. 189/37, — na posiedzeniu niejawnym w dniu 1 października 1937 r. po wysłuchaniu zdania Prokuratora Sądu Okręgowego we Lwowie, postanawia: uznać za usprawiedliwioną dokonaną dnia 27 września 1937 r. przez Starostwo grodzkie we Lwowie konfiskację czasopiśma pt. „Nasz Lemko“ Nr. 19 z daty Lwów, dnia 1 października 1937 r., zawołanego: 1) w artykule pt.: „Jak polski dity boroluzja za swoją mową!“, — 2) w artykule pt.: „Szkoła, czas i atłas!“, w ustępie od słów: „Czemu tedy“ — do końca artykułu, — 3) w artykule pt.: „Lyst młodego Lemka“, — zamioną zbrodni z art. 154. § 2 k. k. — zarządzić orzeczenie całego nakładu i wydać w myśl § 493 p. k. zakaz dalszego rozpowszechniania tego piśma drukowanego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopiśma nakaz, by orzeczenie niniejsze umieścić bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następczo przewidziane w § 21 ust. druk. z dnia 17 grudnia 1862. Dz. p. Nr. 6 ex 1863. t. j. zasądzenie za przeloczenie na żywy do 40 złotych. Uzasadnienie: O. głoszenie drukami wymienionych wyżej artykułów ma na celu przez propagandę strajków szkalnych na Lemkowszczyźnie oraz ukraińskich nacjonalistycznych hasel separatystycznych nawoływanie do popełnienia zbrodni stanu względnie pochwalanie tej zbrodni. Według §§ 487, 489, 493 p. k. oraz §§ 36 i 37 ustawy prasowej jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione. Przewodniczący: E. Malicki wr. — Protokół. Iant: Mgr. T. Bułyk wr. — Za zgodność kier. sekret. (печатний підпис).

Др. С. П.

Чому держатися нам нашої української католицької Церкви.

II.

Унія короля Данила не тривала довго. Данило заключив її, надіючися від Риму, чи інших католицьких держав військової допомоги проти Татарів. Цієї допомоги Рим йому дати не міг та й Унія впала. Пізніше, коли українськими землями заволоділа Литва, прихильна для нашого народу й обряду, приклала вона свою руку до того, щоб нашу Церкву зєдинити з Римом. Саме за князя Витовта два рази приходило до Унії; раз у 1396 році, за митрополита Кипріяна, другий в 1418 році, за митрополита Григорія Шамблака. Однак вона не вдержалася довго. Скоро знову прийшло до Унії між усіма східними Церквами й Римом. Тоді були дуже грізні часи для всего християнства, особливо для Греції. З Азії йшли нові вороги Христа, воєвничі Турки. До того зєдначений грецький народ і до війни нездатний, мусів шукати рятунку в західному, католицькому світі. Тож, щоб одержати цю поміч, грецький патріарх і всі інші східні патріархи зєднуються знову з Римом, приймаючи в цілости науку католицької Церкви. Це сталося на Соборі у Флоренції, в 1439 році. Нашу Церкву й народі репрезентував там митрополит Ізидор,

гарячий приклонник Унії, що його Папа за цю його ревність іменував кардиналом. Тоді ще творили ми одну митрополію з москалями, рішучими ворогами Унії й всякою зближення з культурним світом західньої Європи. Як цей митрополит проголосив Унію в Москві, сейчас замкнули його москалі за те в тюрму (з якої він утік), та старалися одночасно навіть наших єпископів збунтувати проти Унії.

Тимчасом Турки здобули в 1453 році Царгород, столицю Греції та поклали кінець грецькій державі. Від того часу годі було й говорити про Унію Греків, або москалів з Апостольською Столицею. Натомість інакше було на Україні. Тут Унія тривала довго, бо аж до 1519 року. Наші митрополити, які в тому часі стояли на чолі нашої Церкви, саме Григорій (1458—72), Михайл Друцький (1474—77), Йосиф Солтан (1498—1519) удержували звязок з Римом, були католики. Цейшов від 1519 року, коли нашим митрополитом став москаль, Йона, духовник Олени, жінки великого князя Олександра, а дочки московського царя Івана III, замовкла на довго всяка думка про Унію.

Насувається тепер питання: чому Унія не могла закріпитися в Україні, чому раз-у-раз залючували її та вона знову падала? На те

питання така відповідь: Митрополитами й єпископами були в нас довгі часи Греки, які дуже ненавиділи „Римлян“, щєбо католиків. Вони цю ненависть очевидно заціплювали в народі й ця їхня довга праця мусіла видавати оwoчі. До якої стєпени зуміли ті греки заціпити ненависть до „римської віри“ серед нашого, головно монашого духовства, на те треба вернути далеко взад і подати цікаві приклади. Ще в XII столітті (у 1200 році) один наш монах Теодозій пише таке поучення про латинську віру: „де віра гірша від жидівської, слід проте вистєратитися всякого зближення з латинниками. Якби хто дав їсти, або пити латинникові, треба цю посудину спеціально вимити й очистити молитвою і т. д.“. До якої смішности доходили оці натягання віри, свідчать різні байки цих монахів, що колінебудь їм нібито привиджувався злий дух, то конечно в подобі латинника.

Та ще дєхто міг би сказати, що ця ненависть або неприхильність до католицької віри звєдси, що католиками були поляки. Але це була б брєхня. В тому часі, коли саме видумано такі байки, Україна переживала золотий вік. Вона була тоді такою могучою й культурною державою, що поляки довго-предовго й мріяти не могли про таку

М-р Олександр Гарнович (Львів)

У княжому городі Крилосі.

Серед загального лихоліття, яке приходиться нам переживати, по величич споминах недавно минулого, як воля, кувана дужими руками українських лицарів, усміхалася до нас, в річницю сімсотп'єдєс'єть-ліття смерті великого володаря Галицької Землі, Ярослава Осмомисла прийшла до нас радісна вістка.

У Крилосі, коло Галича український історик - археолог, Др. Ярослав Пастернак відкрив фундаменти Собору Успенія Прєсвєної Богородиці й каміну трумну, де поховано славного князя.

Прогомоніла вістка, радісно зрушила вона зможені серця.

Запалахотіла, незбагнена, до глибин порушена душа українського громадянства. Живим відгомном відбилася в серцях сєлян, робітників, трудової інтелігенції.

Мати земля, ця щєдра наша опікунка заговорила до нас живою пам'яткою давніх літ, відкрила своє нутро, щоб ми на місці побачили славу, щоб пізнали, що ми вники славних предків. Не має тепер серед нас нікого, якого ця вістка не стряслаб до глибин. Зі всіх сторін нашої батьківщини дєнь за дєнем пливуть чисельні громади, яких туга вирвала, на місці глянути на дорогі пам'ятки... Побачимо там на горі княжого міста Крилосу статовичи, спрацьованих господарів, які на час полишили плуг і серп, стрінєте молодого школярика, який захоплено глядїть на гробницю князя, глянє на все живе око інтелігента, а вчитаетє гордість давніх лицарів. У Крилосі оживє перед вами в усій величї минуле українського народу.

Був сонцем та пахоцями налийтий дєнь. Потяг, який на вчасному світанку виїхав зі Львова, скорим помохом димлячих крил минав залізничі стації.

В думках про минуле ніхто з нас які їхали до Крилосу, не чувся, а вже серед вишневих, озолочених сонєм садів виринув перед нами Галич над Дністром.

Мале містєчко тепер, а колісь княжий город природою укріплєне місце - твердиця, де не раз злєбомисли наступи ворогів.

Наша думка летить далше, на далекий шлях на Крилос, на шлях, який тягнєтьсє здовж спокійної ріки Лувки.

Минають нас валки розсїяних радісно людей, повно їх на возах, дєякі роверами, а найбільше пішком.

Місцеві сєляни ходять мов відроджені; їх лиця яснїють гордістю, вони так близько пам'яток; Провидіня дало їм видєржати страшні удари судьби. Ще трохи та перєд нами, за річкою пнєтьсє стрімка стєжка. По боках глибокий яр, а над ним садки й городи. На самій горі видієє церква, а біля неї св'єте місце відкритих тайн історії.

могучість і високу культуру, — а про те, щоб їх боялися, шкода говорити! Зновже нетерпіти інших католиків (їх у Києві було тоді багато, головно німців, бо велася з німцями жива торгівля) не було ніякого гвалду, навпаки з ними слід було якнайкраще жити. Наші князі дружилися й посвоячувалися з усіма католицькими пануючими родинами.

Цю неприхильність до католицької віри заціплену в нас греками, пізніше скріплювали москалі, які були ворогами зближення до Риму. Тому Унія не могла на Україні в перших кількох віках закріпитися. Час від 1519 року до берестейської Унії дуже важкий для нашої Церкви. Литовсько-польська держава в якій ми опинилися була католицькою державою й признавала повні права лише католикам. Уже перші умови між Литвою й Польщею про злуку цих держав, або так званої унії — краківської в 1385 році й городельської в 1413 році, виключали православних від урядів, прав, привилеїв і т. д. У таких умовах, могло статися лише те, що справді сталося. Велика частина наших князів і шляхтичів приманована (або заслплена) урядами, правами та привілеями шляхти латинського обряду, покидає православ'я та переходить на латинський обряд. Православна церква, в міру цієї втрати повноправних вірних паде чимраз нижче. Треба теж мати на думці, що тоді в XVI. сторіччі лише шляхта

була повноправними громадянами, або попросту людьми; селян ніхто в рахунок не брав, бо вони були власністю своїх панів.

Чим ближче було до 1595 року, тим гірше діялося в нашій Церкві. Духовенство було мало, образований, вмів латини читати, писати й відправляти й то пише стільки, скільки навчався від своїх батьків-священників, бо шкіль тоді ніяких не було. Йі бідне воно було, латини краще малося від селян-кріпаків і так само залежне від самоволі панів, як селянин. Ще гір-

ше було з єпископами. Не то, що вони були майже неучі, але й вели погане життя, використовуючи церковні майна. В наших очах це виглядало неможливе, але мусимо взяти під увагу, що тодішні королі чинили єпископами простих, жовнів, заслужених біля себе, таких, що взагалі ніколи не були священниками. Церква також уважалася панським маєтком, з яким вони могли робити, що їм забалося. Тож можна собі уявити, які порядки були серед таких обставин. (Далі буде)

Нові вибори солтисів і підсолтисів.

Восени цього року минає перше триліття урядування по наших селах солтисів і підсолтисів. Тепер відбудеться новий вибір цих представників села, що заряджують майном і добром громади, є виконавчим органом волосної управи та виконують доручення повітової адміністраційної влади. Добрий і розумний солтис-громадянин може робити громаді й поодиноким громадянам багато добра, так при розподілі волосних і повітових шарварків, при накладанні оплат, як теж при полагожденні багатобіжучих громадських справ. Злий солтис є найгіршою плягою села.

З огляду на те, що велика кількість солтисів головно тих, яких накинено нашим громадам не сповнили своїх завдань, не дбали про розвиток громади та добро

громади, а поодиноким громадянам переслідуючи в найгіршорудніший спосіб, або деякі солтиси крази громадські гроші та зате й інші погані проступки (недоручування українських часописів, зам. Ред.) опинилися в арештах — ми мусимо тепер змагатися до того, щоб при нових виборах вибрано кращих солтисів і підсолтисів. Тому теж і міністр внутрішніх справ і поодинокі воеводи заявили публично, що нові вибори солтисів і підсолтисів будуть відбуватися строго справедливо, що влада не буде робити ніякого натиску на виборців у тому напрямі — хто має бути вибраний солтисом і підсолтисом. Нашим обов'язком є допильнувати та організувати село до виборів так, щоб вибори справді були виявом волі українського населення.

Довкруги високо насипана земля, а коло неї громади людей.

Повагом ходять вони, не паде ні одно слово. Кожний з таємним почуттям, здавалося б заверлим віддыхом дивиться на місце, де колись стояв величавий славний Собор Успенія Пресвятої Богородиці.

Краса й велич храму, подібного до Київського Собору святої Софії наводять палкі думи. Не сила отряється від них.

Такі сильні почування ворущать нашу душу. Перед нами святе місце, в якому на золотокваном престолі сидів наш український володар. Його залізні полки заступали незружорогу уграм, незружамиків він ворота Дунаю.

Славний розумом князь Ярослав Осьмомислє. Коло нас сам Др. Пастернак. Лагідно пливають його слова, немов хотять воскресити ці такі близькі нашому серцю часи. Відкопані фундаменти Собору свідчать по своїй глибині та силі

мурів, що церква була тверднею, де можна було встоятися в обороні перед ворогом.

Що це там на долині? питаємо.

Це гробниця — саркофаг

Перед собою бачимо тяжке віко трумини з каменя. Можливо, що ця трумина це останнє місце спочинку князя Ярослава Осьмомисла. Не легко відійти з того місця.

Як тяжко скривдила нас доля. Там глибоко в землі, в цьому камені лежало тіло одного з найбільших наших князів; його діла єснятють золотими буквами випи-сани на книзі нашої історії.

По цьому місці він ходив, тут скріплюв свою державу, тут спалахнуло серцем князя безсмертне кохання до бояривни Настусі з Чаргорова, тут мусів він дивитися, як збунтувалися проти нього горді бояри. Як нелюдяно щеміло його серце з болю роздерте на шматки, коли він побачив, як його земне щастя, Настусю похопили полу-

міння. Ще багатого-багато літ, як каже нам історія, володів князь над землями, а все придбане працею й умом передав синові. Сімсотп'ятдесять літ минуло від того часу. Перед нашими очима, які дивляться на рештки відкритих пам'яток, стоять пишні будівлі Собору, базару та пристані над Дністром. На „Золотому Тоці“, який видко над ним, був княжий двір, тут мешкали колись візантійські царі, шукаючи захисту. Там за темним лісом місце монастиря пророка Іллі.

Сонце кохати своєю сліпучою голубою на вершці дерев, меретгит у краках всеякй захід сонця.

Мов очаровані, піднесені на дуці сходимо з місця княжого городу. За нами йдуть глибоко пережиті вражіння, спомини минулого.

З лиця, зі слова видно, кожний має в своїй осерці найбільший скарб, який понесе до кінця своїх днів.

Ми були свідками минулого.

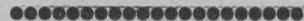
Смерть заслуженого діяча. У Львові помер Михайло Корчинський, родом з Великої України, визначний діяч, бувший український міністр, останню начальницьку посаду виконав у відділі Ревізійного Союзу Українських Кооператив. Покійний перед смертю перейшов на лоно католицької Церкви. Він був людиною незвичайно працюютою, великою розуму й серця. В його похороні взяло участь численне греко-католицьке Духовенство з Владикою Кир Іваном на чолі й велике число українського громадянства. В. Й. П.

Зїзд Української Католицької Молоді у Стемфорді тривав від 3. вересня до 6. Було 600 делегатів і гостей із 64 українських католицьких громад від Шікаго аж до Нью-Йорку і навіть з Канади. На цьому зїзді між іншими промовляв Михайло Дудра, редактор „Лемківського Дзвона“, що виходить у Нью-Йорку.

Новий український часопис п. н. „Як на долоні“ зачав виходити у Львові від початку жовтня ц. р. два рази на тиждень; редагують його О. Боднаревич й Юра Шкрумеляк, що редагував „Дзвіночок і „Нар. Справу“. Адреса: „Як на долоні“, Львів, Ринок 10.

Українського військового старшину, б. булавного У. Г. А. Михайла Хомяка засудив львівський трибунал на кару смерті, яку йому замінив на 15 літ вазніці. Хомяка обвинувачували в убивстві поляка Дітнера у Львові в листопаді 1918 р.

До Палестини виїхав транспорт жидів, разом 500 штук, у цьому числі 200 жидів з Галичини, а 300 з Варшави.

КОЖНИЙ ВЖЕ ЗНАЄ, що

найкращим дитячим, національним часописом є

„ДЗВІНОЧОК“

Це вчитель, приятель і товариш українських дітей. Гарно ілюстрована книлечка „Дзвіночок“ зміцнює почуття патріотичні, національні, вчить дітей, вірні, сміливі, заважні, шарили, робушки, пісні а потями і т. д. — Чин Твоє сестричка, братчик має „Дзвіночок“? — Копт маши, бо всего 2 зл. вносить річна передплата. (Поодинокое часо 20 гр.)

„Дзвіночок“, Львів, Косцюшка 1 а

ОБИКРАЛИ КАСУ ЖИВЦЯ КРИНИЦІ.

Якісь вломники дісталися до домішки комісії живця в Криничі й крадіж комісії около 2.000 злтих.

Свій до свого — по своє. Щасливі Динівщина, що має свою українську крамницю в Динові, при вул. Косцюшка 1, якої власниками є наші громадяни: Теофіл Бак й Осип Гутський. Всі купуймо в цій крамниці та попіраймо рідний промисл. Зокрема кооперативи повинні всі закупи полагоджувати в українських, а не жидівських крамницях.

Заравис ружицею. У селі Велика Ростока, біля Лавово, Йосафат Полипка, розбираючи забите поросля, хворе на ружицю, скалчився легко в палець та внаслідок цього мусів лікуватися в лікаря, щоб позбутися порослячої червниці. Вважайте люди, бо не тяжко за біду.

День української кооперації. В неділю 17. ц. м. у салі РСУК-а в його новім будинку у Львові відбулось відкриття вистави української кооперативної преси і книжки, при чому провідники української кооперації скористали з вдячної нагоди, щоб представити зібраним кооперативним робітникам та численним гостям взагалі образ сучасного розвитку української кооперації, її осягів і недотач.

3 зол. за зміну обряду дитини. До польського священника Патшика в Медичних пов. Дрогобич приніс один зі збаламучених шляхтичів зі села Криничі свою дитину до хресту. По хрещенню батько домагався 3 зол. на тій основі, що — мовляв — за кожну гр.-кат. дитину польський священник доплачує 3 зол. Ось якими засобами переводять в нас душехваство.

Зїзд дрібної шляхти. Минулої неділі відбувся у Львові зїзд „загородової“ шляхти, на який прибуло понад 2.000 учасників, на жаль майже самих українців, — користаючи з дарової їзди (80% залізничної знижки) спеціальними поїздами. На цю наскрїзь регіональну імпрезу прибули нащадки дрібної шляхти з таких повітів: Турки Ліська, Сянока, Коросна, Долини, Станіславова, Коломиї, Калуща, Товмача, Надвірної, Городенки, Самбора, Рудок, Дрогобича, Городка, Перемишля та Волині. Їх привітали представники цивільної і військової влади.

Осінній урмарок у Самборі відбувся недавно, представляючи дорібок самбірського Підкарпаття в ділянці промислу, хлібообробства, годівлі расової худоби, коней і до-

Кожний може обезпечитися в

„Карпаті“

бо навіть за певиско складку нещоголого місячно можна мати життєву обезпеку а „Карпаті“, Львів, Ринк ч. 28.

Пишіть за інформаціями!

машинної птиці. Ярмарок численно відвідує населення з околиць Самбора.

Зїзд москвофілів у Сяноці. В днях 31. X. і 1. XI ц. р. „общество ім. М. Качковського“ у Львові уладжує зїзд москвофілів у Сяноці в звязку з 50-літтям видання філії того общества. Тамділ „о-ва Качковського“ поробив заходи в міністерстві комунікації, щоб виднати залізничні знижки для учасників зїзду та стягнути якнайбільше людей до Сянока. На зїзд приїде а. пост. адміністратор Лемківщини о. Яків Медвецький, який відправить дня 1. листопада ц. р. торжественне богослуження й панахиду за помешних членів о-ва. Араижери сподіються, що до Сянока приїде багато селян з околиці й так заманіфестують свою „силу“.

Адвокат і правний оборонць

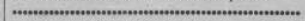
Др. РОМАН СЕКЕЛА

Урядую у Львові, при вул. Корущини 16. П. п. у справах карних приймає кожнего дня (крім неділя і свят) від 10—12 год., попол. від 3—5 год.

ЗАБОРНЯЮТЬ УКРАЇНСЬКІ КАЛЕНДАРІ Й МОЛИТОВНИКИ.

Український католицький тижневик „Мета“ приносить вістку: Одному нашому коल्पортерові на Лемківщині задержали на почті „Український Християнський Календар“ і молитовники „Благодарім Господа“. Полціант його забрав до комісаріату, розпечатав пакунок і заявив, що українських книжок не вільно читати(!) Коли свідомий коल्पортер протестував проти цього, заргозили йому, що заплатить кару 500 злтих, якщо не відішле назад календарів...

На Рідну Школу переведено у Пельні, у громадянина Степана Гагатки добровільну збірку в квоті 4 зл.; з того зложив Андрій Польний 2 зл., Степан Гагатко 50 гр., решту по 5, 10 гр. інші гості. Щілу квоту передано на потреби Кружка „Р. Ш.“ у Сяноці, за що Старшина Кружка Р. Ш. щиро дякує.

„Приповіді Ісуса Христа“

написав о. М. Кравчук

Видавництво ЧСВВ в Жовкві Книжка 214, стор. 96.

Ціна: брош. 0,95, опр. 1,43 зл. враз з поштою.

У приступній формі подано 68 найкращих приповістей — притч Христових в хронологічному порядку з поясненнями.

НОВА КНИЖКА ПРО РИМ І СВ. ОЦІЯ!

ВІЧНЕ МІСТО

написав о. С. Ковалів
стор. 117.

Зміст: 1. По Італії, 2. Вічне Місто, 3. Св. Петро на Ватикані, 4. Столиця Папи, 5. Як живе Папа Пій ХІ? 6. В роковини коронації св. Оція. — Так гарної і цікавої книжки про Італію, Рим, Ватикан і Папу Римського в нашій мові ще не було. Читачи її, здається, що ми разом з автором подорожуємо по тих далеких країнах. Майже кої друга сторічка прикрашена гарною ілюстрацією. Книжка ця розбуджує любов і привязаність до Христового Намісника. Кожний щирий католик Українець повинен її мати.

Ціна: брош. 1,45 зл., опр. 2,05 зл. враз з поштою.

Замовляти: ВИДАВНИЦТВО ЧСВВ. В ЖОВКВІ — Żelkiew

Хто завинив.

Про лемківські обставини різні поголоски кружляють по світі. Хто не був і не знає добре Лемківщини, може говорити, що ця закутна українських земель найбільше відстала від життя. Але в дійсності так воно не є.

Лемки, по більшій часті є свідомі своєї народності, хоч у добрій вірі звуть себе ще деякі „руснаками“ — але не лише старі; молоді почуває себе українцями. Так знає московфіліство (або як у призовках кажуть „капатство“) існує ще в „обществах ім. Качковського“, хоч радше по „плебаніях і попід старими, передвоєнними реверендами“, яких власники, хоч мають лише звати себе інтелігентами, однак не мають відваги закнутити це штучно — московськими агентами засіане русофіліство, яке в нічому не розминається з нанесенням православ'ям. З цих теж оглядіть та окремо при невеликому подуві „американців православників“, або як їх зовуть „гуняників“ (від свого „пророка Гуянки“) кількадесять

літ на Лемківщині перейшло на „прославию правотців“ — бо їм „не відкрили глаза“ (або на розум — вони не бачили, що в православію не найти їм правди — доказ печатки, метрики і т. д.). Це діялось у селах, де були „руські“ священники. За те, де був українець душпастир, там ніхто ніде не переходив. Тому теж сьогодні свідоми українці розуміють, чим є для нас православія.

Не мають чистого серця такі, що пишуть „урядові“ листи, до наших українських священників в якійсь мертвій мові (це ні російська, ні лемківська) — а хай би відважився український священник звернути такого листа до Здрою з домаганням, щоб писали до нього в матерій мові — це там звали би „політикою в церкві“ та негаймо такого суспендували би... Такого „апостольства“ не знайшов би другого ані лихий на світі. На його очі не довго треба буде ждати...

Несвідський.

— 0 —

Золотой зерно.

Шугаю, шугаю, ей не ход до мойих фраїрки, бо ся напиеш, ей напиеш кирвавой палінки.

* * *

— Завіс кісу на клинці и ид звед свівог з клина, бо ся закрутїт, або си нїгу очмївхат.

— Виправив-ем юш Штефана. Най ся сомарь звєде и до водичи зяене кониска під Гамри, до луґу.

— Лем бис ся вричав дїким, а сам похїждав сей нон богацкій пїйташ; сомарїом безумом?

Пак зашли оба дїо хиж дїшто снрїбуїти — отец, Микїволї и нїя-стїрший син Митро. Кам лем нїшо, гїмбу обтер, Митро юш ся пофїяв між говганів на шилиячїну. Дїкїму під вигляд пописатї, тардаїку розоначити, терїцєв або по драницах крївїуєв потїркувати. Глїно то ажї виз з лїтерками на гуську зложили тїотчїним. А шиткой без нїх шїбїянкїв.

А бїрше лем — Митрїсто, — Митрїчку мїже бис сїсе, мїже ноно, опалїанька, кукевча, бже рубчїнїв гачїята, прїето коровї молїчко, перїжок, жентїчку, кїршїну бундза, пїза собїєнко круглїнькой

Вирїзки з преси.

Львівський „Век Нови“ подає вістку, про переслїдуванїя поляків у Дансїгу. Там у часї т. зв. служби праці начальники відділїв зачинають перегляд словами: „Поляки ї вороги краю випустити вперед“. Недавно звїяли там 10 робїтнїкїв поляків за принадлежнїсть до польської організації, або посиланнїя свї.х дїтей до польської школи.

„Руський Голос“, що ондївоє безперерївно українське духовенство, в ч. 39 перемїнюється в невинного баранчика та вилуєзує свої попереднї гамїксїйки. Дївне лїше, що католицький часовїк „Нова Зоря“ вважає собі за честь бе реговорювати з „господинами“, якї стїльки лиха накоїли своїми застарїлими поглядами. — Бо, справдї горе такїй сусїпїности, яка на своїх верхах терпїть людеї без політичного розуму та без здїбнїстих витяганнїя науки не то в чужїх, але ї зї своїх власних очевїдних бїаудїв. Дїсно горе!

„Чарне на бїялїм“ (польський тїжнєвїк) лїше про рїгїєну на сїлі таке: „Вже в першїх немовлячїх мїсяцїях голод не є чужїй сїльській дїтинї, ї не всїли накормїти груди спрїцьованої, недокормленої матерї. Та ледяв виростуть дїтинї першї зубчїки, плачем домагаються немовлячї уста корму ї їх затїкають бабгаболо на тошкою. Бараболя ї юшка залишається вже майже одинокою поживою дїтинї безземельно ї малоземельно сїлянина. Навїтї сухий хлїб ї чай — це предмети роскошї... Внаслідок вогкостї в хатї, поголовно ширїється серед сїльської дїтвори: чахотка, крївїушка, пошєсть шкарлатїни, дїфтерїї ї черевний тїф“. А громадські грошї їдуть на рїжнї далекї сєду цїли, нема грошей для пїднесєннїя здоровельних умовїн сєла“.

поспїтї; нїгда вам го, хїбчї ся на рїнду розкрїяв, нїк го по гулячїенатї не посмагав, — а гїєс Микїволї — хїб бї лем з торбїни поглїчїся од хїжї дїо хїж за прошепом окрїшїном. Не вїгадка, лем вїрїтна правда.

— Змїшанєся з отрубїми, то тя пацїята зїдят, — гварїв Микїволї своєму Митрїво шїловїлї, кой юш чусїєнька пїзно натїякав. — Скрївлїноє дєрєво не вїгачїш прїєд дїо зїр, — бїло загачує молїду голуку наганати, пок їй червїцї не натїбчат. Не забудтеже нїгда!

Ю. Т.

— 0 —

Величаве торжество обжинків у Сяноці.

За старанням Філії Т-ва „Сільський Господар“ і Філії „Просвіти“ в Сяноці, відбулося дня 3 жовтня ц. р. величаве торжество обжинків у Сяноці. Такого торжества не бачила ще Сянцічка Земля. Обжинки почалися (славно!) відпородою святої Хвали Божої в супроводі хору з Улюча під диригентурою п. Романа Солтикевича, в місцевій церкві. Відтак упорядковані в трійки учасники пішли походом на площу коло Білої Гори над Сяном. Тут перед трибуною, на котрій повішали золото-блакитні прапори, перед старшиною сяніцького Громадянства, в особах Др-а Василя Блавацького, голови філії „Просвіти“, Др-а В. Карановича, лікаря, Дир. Нар. Торговлі п. Масника з дружиною, мгра Бажалюка, пп. Крайчика, Венгловського Петра, Добродійки Гайдукевичевої, Куркової й других — передефілювали карні ряди під команду „Позір — у право глянь!“ Перші в поході йшли громадяни з села Карликова з вінком збіжжя, за ними Полонна, Глумча, Ялин, Костарівці, Сянчок, Улюч, Дубрівка та інші гості. По обідній перерві привітав усіх Др. Блавацький сердечними словами та подав до відома програму торжества. На це підійшли до трибуни дівчата зі серпами й хлосці з Карликова й Полонної та подали Дружині директора Народної Торговлі в Сяноці та меценасові д-рові Блавацькому вінки зі збіжжя; за це одержали хліб і вино, як символ родючості нашої української землі. По віддачі вінка співав хор з Глумчи під проводом Володимира Масляка пісні: „Гуляля, гуляля...“, „ой у лузі верба“. Опісля виступив жіночий хор з Костарівців під управою Михайла Ковальського, чудово вивішив пісні: „В гаю зеленім“, „Ой зійшла зоря“. З черги самі дівчата, мав свіженькі квітки, з Ялина, під проводом Іванки Давидівної вправляли до пісні: „Ой у лузі“, „з Бережан до кадри“, „Гей там“, „І шумить і гуде“. І знову мішаний хор з Сянчика під диригентурою Петра Настина відспівав вязанку пісень: „Гей підемо до діброви“ і другі. Далше Доріст з Глумчі під командою Марійки Побережної пописувався правами та стяжками. По цих вправах співав наперед мужський хор з Улюча під дир. Р. Солтикевича, про-

дукуючи пісні: „Засіяло сонце“, „Задзвенімо“, — відтак мішаний хор з Улюча відспівав: „Ой Дністре“, „Туман хвилями“; по співі затанцювали на загальну радість козачка Марійка Кончаківна й Андрійко Шуль з Королівського Вороблика, що на велике бажання зібраних повторили свій мистецький танок. Вкінці мужський хор з Новосілець відспівав: „На

Меценас Блавацький одержує вінки від громадян з Карликова.

воді“, „Огні горять“, „Маєва ніч“, „Засіяло сонце“. Гарно подуманою подякою др. Блавацького та відспіванням Національного Гімну закінчено великий цей день у житті Сянціцької Землі.

Учасники мали теж нагоду оглянути гарну виставу сільських продуктів та поговорити з відпоручниками української фабрики паперців „Будучність“ у Тернополі, по пишним автом з великим написом „Калина“ завітали на Лемківщину з пропагандою своїх виробів.

Учасник

—о—

СЛАВА СВИДОМИМ ГРОМАДЯНАМ!

П. Антін Пацканик з Пельні зібрав на пристинах 4 зол. між гістьми та зложив що квоту в нашому Кружку, як жертву для „Рідної Школи“. П. Пацканикові та всім жертводавцям складаємо сердечну подяку.

Старшина Кружка „РШ“ у Сяноці.

Церковні брукати, борти, френдзлі, панаму і нитки Д. М. С. до вишивання фелонів і фан, гатові фелони, фани, павуки, хрести, чаші, давони, прапори для Товариства і відзнаки, евангелія і прочі церковні книги, образи і образці, світло і на-
дшло

купуєте й замовляєте в українській кооперативі

„ДОСТАВА“

у Львові, Ринок 43/Л.

і в П складях: у Львові, Руська ч. 20.
в Перемислі, вул. Косцюшка ч. 5.

ЛЕМКІВСЬКІ ПІСНІ

Ей мадастський вірош, бодай терньом [заорос,
Ей пантвянське селічко, ей білоби [местічко.
Ей Пантвянка, Пантвянка, округле [селічко,
Ей кедби не Магура, ей білоби местічко,
Ей югасе, югасе, ей де сут твої овци,
Ей бо ти освітлю, ей при фратці сонце,
Ей при фратці сонце, при дівчатку [місячок.
Ей плаче югас, плаче, та плаче [неборачок.

Не буду, не буду дрібної овес косив,
Піду до Снічка, буду шоблю носив.
Не буду, не буду на кошарі спав,
Бо ся бую зради білого шуга.
Шугаю, шугаю, про тебе ня лаю,
Ой найбарже втоди, як кошми заграю.

Ой черешня, черешня, ай на черешні [шобок,
Ой чєм ся не йоженит та дощивний [парбокок?
Ой ци солі не мє, ей ци мукі жича,
Ей ци любе дзвечатько, ей по селі глядє?
Ой діти мої, діти ой яксте ня обслні
Ой мав-ем корець бобу, ой і тече зі [ззіли.
Записав у серпні 1937. Ю. Т.

Найбільший і найдешевший український календар

„ЗОЛОТИЙ КОЛОС“

НА 1938 РІК.

вже вийшов з друку і продається ПО ЦІНІ 1.— ЗЛОТИЙ.

Чотириколірна мистецька обортка, 200 сторін друку, багато ілюстрацій, різнородний і дуже цікавий зміст.

Дістати можна у Мужів Довіря „Народньої Справи“ і в усіх українських книгарнях. Хто замовляє Іпримірник, мусить додати ще 30 гр. на пересилку. НАРОДНЯ СПРАВА, ЛЬВІВ, КОСЦЮШКА 1 а.

Поширюйте наш часопис й при-
сдуйте нових передплатників

Дитячі садки на Лемківщині.

Дитячі садки на Лемківщині — це ділянка, в яку вложив Кружок „Р. Ш.“ у Сяноці, як Повітовий, найбільше праці та енергії. Зокрема велику увагу звернено на березівський повіт, де рідношкілна організація є мало поширена та вимагає конечно піддержки.

Фінансові старання в ділянці дитячих садків розпочав Кружок уже з початком 1937 р. Вислід їх, у великій мірі завдяки жертвенності наших кредитових установ та деяких приватних осіб, дав змогу проєктувати більшу кількість садків та осунувати їх навіть по селах, які вимагали фінансової допомоги. Із кооператив перше місце у жертвенності припало „Маслосоюзів“ й „Дністрові“. Не залишили нас без піддержки та поспішили з жертвами також: „Покутський Союз Кредит.“ у Коломиї, „Подільський Союз Кооп.“ у Тернополі, кооп. „Воскресення“ в Ульвівку, „Єдність“ в Олешцях, „Об'єднання Українських Організацій“ і Онуфрій Сенчук в Америці, Повітовий Виділ у Березові, Калитяк Іван, Лещуцька і Ска, Харіс, Кружок Урядників Дністра“, Стефанівський Михайло — усі зі Львова. Усім складаємо подяку за те, що вони пам'ятали про лемківських дітей.

Організаційні старання розпочато у квітні 1937. Незалежно від письменних вказівок та інформацій — відбув Голова нашого Кружка 3-дневу поїздку по Березівщині, де підготував у відповідних селах організацію садків.

У висліді цих старань підготовлено садків: у сянківському повіті 13, у березівському 10, у короснянському 1, та в ряшівському 1 — разом 25. Але не всі повітові староства поставились однаково до справи дитячих садків. Тільки староство в Сяноці прийняло до відома зголошення всіх 13 садків, та староство у Коросні — по давніх стараннях — дало дозвіл на 1 садок. Староство в Березові відмовило початково на всі садки, а по внесенні відклички дало дозвіл на 1 садок в Яблонці Руській, піддержуючи відмовне рішення відносно інших садків. За причину відмови подано, що у відносних селах будуть ведені садки з рамени Т. Ш. Л., „Кола господиень війських“ та „Зв'язку праці обивательской

кобет“. Також і староство у Ряшеві дало відмову із „браку потреби такого садка.“ Відклички внесені від усіх рішень — не є ще полагджені, мимо того, що у цій справі інтенсивно вала У. П. Р., Гол. Упр. „Р. Ш.“ та Голова сянківського Кружка.

У цей спосіб пропали садки, на які Кружок звертав найбільшу увагу, а саме на терені березівського повіту в селах: Улюч, Володж, Іздебкі, Глудно, Вара, Поруби, Селиська, Лубне та Гута; на області ряшівського повіту: у Бонаріцях. Подання на всі садки, за винятком Бонарічки вносив Кружок „Р. Ш.“ у Сяноці як Повітовий та він робив усі заходи, щоб удержати дозвіл.

Дитячий садок у Добрій Шляхоцькій

КУРС ДЛЯ ПРОВІДНИЦЬ

З огляду на велику кількість проєктованих садків — рішив Кружок і в 1937 р. організувати, як і минулого року курс для провідниць садків. Цей курс організовано при садку в Сяноці, що тривав від 22. 6. — 30. 6 1937. Взяли у ньому участь майже всі провідниці будучих садків так ті, що мали вести уперше, як теж і провідниці, котрі відбули вже курс минулого року, або скоріше. Курс обіймав: практику в садку в Сяноці за доглядом і вказівками провідниці курсу та теоретичні виклади з ділянки ведення садка, — адміністрації та гігієни садка. Викладали: провідниця курсу п. Іванна Гришко зі Львова, др. Володимир Каранович, лікар у Сяноці та Голова Кружка др. Степан Ванчицький, адвокат у Сяноці. П. Гришко зуміла зеднати собі всіх курсанток, які радо відвідували курс, ділячись своїми вражіннями та практичними відомостями й в цей спосіб набували фахового знання. Курс приніс велику користь усім курсанткам.

САДОК У СЯНОЦІ

тривав від 22/6 до 22/8 1937. Дітей вписаних 29, ходило правильно о-коло 19. Приміщення: домівка місцевої читальні „Просвіти“. Доживлювання два рази денно, друге снідання, т. є солодженна кава, молоко або какао з булькою та підвечірок. Садок устроїв на закінчення, дня 22/8 1937 „Дитяче Свято“ з деклямаціями та пописами дітей. Провідниця садка п. Анна Сірінна. Садок у Сяноці у 1937 р. — дуже цінне явище за огляду на те, що послідній садок організований був тут перед 3-ма роками. Тому садок цей мимом невеликої кількості дітей сповнив своє завдання.

САДОК У ДУБРІВЦІ РУСЬКІЙ

тривав від 3/7 до 8/8 1937, приміщений в домівку місцевої читальні „Просвіти“. Дітей вписаних було 52, приходило правильно 46. На доживлювання складалась другі снідання й підвечірок. Святочне закінчення садка відбулося у дні 8/8 1937, обіймаючи виставку, деклямації, співи й забави в саді та на вільному воздуху. Провідницею садка була п. Ліда Ванчицька. Садок відвідав повітовий лікар, др. Дорош з відпоручницею Повітового Комітету Опіки над дітьми, Садок у Дубрівці Руській це вже традиційна інституція, бо він організований там вже від кількох літ. Число дітей в порівнанні зі станом з попереднього року — більше.

САДОК У КОСТАРІВЦЯХ

тривав від 1/7 до 15/8 1937, та був приміщений у місцевої вселюдній школі, на що Окруж. Інспекторат у Сяноці дав свою згоду. Дітей вписалось 37, ходило 30. Діти приносили зі собою друге снідання та підвечірок, переважно молоко, хліб та овочі. З імпрез відбулася 1, а саме: „День матері“ на закінчення садка в дні 15/8 1937 з виставою, співами й деклямаціями. Провідницею садка була п. Олена Клішівна. Садок у Костарівцях — це велика новина, бо організований там перший раз, мав великий успіх при серденній, жертвенній допомозі місцевої інтелігенції та селян.

Виріньте переддату та присилайте належитість за книжки!

САДОК У МОРОХОВІ

тривав від 1/7 до 29/8 1937, приміщений був у власній домівці Кружка „Р. Ш.“ З 45 вписаних дітей ходило правильно 36. Діти приносили собі до садка на друге снідання й підвечірок хліб та молоко. Садок уладив два пописи, а саме: „День матері“ дня 8/8 1937, зложений з 14 точок та кінцевий попис дня 29/8 1937 з 10 точками. На пописах були не тільки родичі дітей, але й багато гостей з Мокрого, Чашина й Долини, Провідниця садка п. Анна Чабанівна.

САДОК У СЕМУШОВІ

тривав від 2/7 до 28/8 1937, приміщення: домівка місцевої читальні. Дітей вписалося 40 і всі вони точно ходили. Доживлювання обіймало друге снідання (кава - булки) і підвечірок (молоко - булки). Садок уладив „Свято матері“, яке відбулося на закінчення, дня 28/8 1937. На святі було присутніх около 150 людей. Провідницею садка була п. Марія Сікора. — Садок у Семушові в 1937 р. — це перший садок у селі. З огляду на свідомість селя й активність провідниці — садок випав вповні вдовольнюю.

САДОК У ЯЛИНІ

тривав від 3/7 до 31/8 1937, був приміщений в домівці місцевої кооперативи. Дітей вписаних було 38, пересічно приходило до садка около 25, а під кінець з огляду на непогоду ще менше число. У садку доставали діти друге снідання та підвечірок. На закінчення садка відбувся попис: „Свято матері“ з програмою, яка обіймала співі, збірні та індивідуальні деклямації й інсценізації. Садок у Ялині організовано перший раз. Провідницею садка була п. Іванна Давидівна.

САДОК У СЯНІЧКУ

тривав від 1/7 до 15/8 1937, приміщений був в домівці громадського дому. Дітей ходило пересічно 20—22, а вписаних було 25. До садка приходили часом діти місцевих „русских“. Діти приносили зі собою друге снідання й підвечірок (переважно хліб і молоко), а крім цього доставали два рази в тиждні на снідання по булці. Дитячий попис відбувся в дні 15/8 1937. Це було „Свято матері“ — полчене із закінченням садка. У програмі відішло 28 точок. Крім цього в дні 8/8 1937 уладжено для родичів садка, чайний вечір, який причинився до по-

Дитячий садок у Сянiчкy

ширення ідеї дитячих садків серед родичів. У сянiчкy садок вiвся перший раз. Провiдниця п. Олена Крупа.

САДОК У ГЛОМЧІ

тривав від 2/7 до 28/8 1937, приміщення в домівці місцевої читальні „Просвіти“. Усіх дітей було вписаних 42, приходило пересічно 36. Було багато більше дівчат як хлопців. У садку доставали діти на друге снідання молоко з булками. Садок дав два пописи, перший 19/8 1937, а другий 28/8 1937. На програму обох пописів зложилися поодинокі та збірні деклямації, співі, забави та вправи. На другому пописі було багато позамісцевих гостей. У Гломчі садок був організований перший раз. Провідниця п. Марія Побережна.

Дитячий садок у Гломчi

САДОК У НОВОСІЛЬЦЯХ

тривав від 3/7 до 12/8 1937, разом 5 тижнів, приміщений в домівці місцевої читальні „Просвіти“. Дітей приходило до садка від 38 до 42, а вписаних було 45. Доживлювання відбувалося в цей спосіб, що діти приносили собі друге снідання й підвечірок, а раз у тиждень доставали в садку булки. Садок видавав повітовий лікар др. Дорош з відпоручницею Повітового Комітету Опіки над дітьми й Повітового Комітету для позашкільної освіти. Попис дітей відбувся 12/8 1937 на „Святі матері“. Багата програма, виконана малими дітьми викликала

радість у присутніх родичів і гостей. Провідниця садка п. Анна Пелеш.

САДОК У ЗАВАДЦІ РИМАНІВСЬКІЙ „НА АБРАМОВІ“

тривав від 2/7 до 29/8 1937, приміщений був за дозволом Шкільного Інспекторату в Сяноці — у домівці вселюдної школи. Дітей записалося 29, з того приходило 25. Доживлювання обіймало друге снідання, яке діти приносили зі собою. При співучасті садка уладжено два імпрези, а саме два фестивали з дитячими пописами, перший у дні 8/8 1937, другий 29/8 1937. Пописи дітей на обох фестивалях загалом подобалися. Садок у Завадці Рима-нівській — це перший садок у там. околиці. Провідниця садка п. Павліна Федяк мала зразу багато труднощів при організації садка, але всі труднощі поборолла та віднесла великий успіх.

ЧИТАЙТЕ Й НА ВУС МОТАЙТЕ.

Московська „Піонерская Правда“ описує з захопленням, як то 14-літній хлопчина доіс на свого батька, що він — контрреволюціонер (певно він молився — зам. наша). На запит судді донощик заявив: „Це не мій батько. Це ворог народу. Велика советська земля — ось мій батько“.

Цей же часопис повідомляє, що советська влада нагородила „зракового“ сина: хлопці дали дарований побут на вакаційних селях в обози „червоних піонерів“. Чи треба до того щось додавати?

Пильно читайте ці рядки та стережіться таких, що йдуть до вас зі „звонами“ й такими газетами, як „Русская Земля“, „Карпатское Слово“ та „Знамя России“, щоб ви колись гірко не жалували, що не слухали нашої перестороги.

Або ще який образочок. Перед судом у Смоленську подав советський (більшевик) громадянин Шукайло як причину до розводу те, що „його жінка ходить до церкви“, тому він з нею не хоче жити. Місцевий безбожницький суд дозволив на розвід.

І найменшими ошадностями

В ПРОМ-БАНКУ

Львів, ул. Гродзiцьких 1. п. П.
розбудуйте рідний промисл.

Юлія Тарнович.

Історичний словник Лемківщини.

Пакошівка, донедавна чисте українське село, віддалене 4 км. від своєї української греко-католицької парохії в Яліні. Про Пакошівку довідємося з городських судових актів (АГЗ XI, 1349), що вона була в 1441 році власністю трьох братів українців: Івана, Пакоша й Томка. Другий акт (АГЗ XI, 1645) каже, що Пакош записав 4, лютого 1441 року своєї межі Маргареті половину Пакошівки та обох Лалинів (Руського й Німецького Лялина). Відтак третій акт (АГЗ XI, 130) згадує про зложення 10 марок „закладу“ в справі Пакоша з Пакошівки в 1425 році, врешті четвертий акт (АГЗ XI, 581) згадує про Томка з Пакошівки, який виступав у 2. XI 1433 року перед сянїцьким судом як свідок. З Пакошівки родом наш український Єпископ, Екск. Кир Йосафат Коциловський, перемиський, самбірський і сянїцький Єпископ.

Палениця, присілок Жегестова.

Пантня, українське дочерне, віддалене 2 км. село від своєї української греко-католицької парохії в Маластові, з українською греко-католицькою церквою Преподобної Матері Параскевії, мурованою в 1916 році; віддалене понад 10 км. від Горлищ.

Пасвиська, український присілок, віддалений 3 км. від своєї парохії в Одреховій, розбудований на рівнині, над правою стороною ріки Вислока; до Сянока 23 км., до Риманова 8 км. На пасвиських полях, недалеко Одреховій був у 1926—1930 р. великий тартак, який згорів з піпалу, а машини перевезли до Мошанця, де побудували новий тартак.

Пелья, українське село з українською греко-католицькою церквою святого Івана Богослова, збудованою в 1805 році, віддалене 12 км. від Сянока, 3 км. від залізничі в Новосільях—Гнешів; відоме село в XIII. сторіччі.

Переґонина, українське село з українською греко-католицькою церквою святого Великомученика Дмитрія, збудованою в 1902 році; дочерне своєї парохії в Борнім (4 1/2 км.), коло Горлищ, поселене в XVI. сторіччі.

Переґримка, українське село з українською греко-католицькою церквою святого Архангела Михаїла, збудованою в 1870 році; віддалене 18 км. від Ясла, 6 км. від Змигороду; поселене в XV. сторіччі. (Гляди: „Наш Лемко“ ч. 1 (49) 1936).

Пєрєстїниця, польське село віддалене 6 км. від Іздебок біля Березова; завдячує свої зміни Кат. Ваповській (ж. Обарим, Невїстка й другі); відоме вже в 1392 році.

Перунка, українське дочерне, віддалене 2 км. село від своєї парохії в Чирній, з українською греко-католицькою церквою святих Безсребренників Косми й Дам'яна, збудованою в 1798 році; поселене ще в княжих часах. До Грибова 23 км.

Петрова Воля, мішане село, належить до української парохії в Рїпнику (15 км.) біля Коросна.

Північна, стара ліщина оселя, відома вже в XIV. сторіччі, побудована на лівому березі Попраду, біля чесько-словацького кордону, що у стїп Північної, в напрямі до Сухой Долини й далше у стїп Шавниці скручує та провадить на захід. При-

родні, лікувальні мінеральні джерела в Північній багаті в залізцову воду, окремо на терені Північної обляні борошніві поклади. Біля Північної чудові терени для рибаків (пєструги) у філях Попраду. З Північної до Санча 23 км., до Жегестова 17 км., до Криниць 28 км.

Писарївка, спольщене село коло Сянока (14 км.). (Писаровіч).

Побїдно, як Писарївка: до 1830 року село в цьому селі українська греко-католицька церква Вози, Чесного Господнього Хреста; як вона згорїла поблякни, перейшли на латинський обряд. (Кодекс Дипл. Мп. III. ч. 741).

Поворозник, українське село з українською греко-католицькою церквою святого Апостола Якова, збудованою в 1612 році; віддалене 43 км. від Нового Санча, 3 км. від Криниць; відоме вже в XV. сторіччі.

Полївці, мішане село, належить до української парохії в Сянїчку (Пруску), віддалене від Сянока 4 1/2 км.; відоме вже в XIV. сторіччі (АГЗ XI, 1908).

Полїзна, українське село з українською греко-католицькою церквою Покрови Пресвятої Богородиці, мурованою в 1790 році; віддалене 8 км. від місточка Буківська, 23 км. від Сянока; відоме вже в XIV. сторіччі.

Полави, українське село, розбудоване над берегами потічка Полавки, або Климчова, з українською греко-католицькою церквою Сошествія святого Духа, побудованою в 1831 році; відоме в XV. сторіччі.

Поляна, польське село біля Коросна.

Поляни, українське дочерне село, належить до парохії в Бересті, з українською греко-католицькою церквою святого Архангела Михаїла, побудованою в 1820 році; віддалене 17 км. від Грибова. Для відізнання прозвані: Поляни Грибвиські.

Поляни Мисцївські, українське село з українською греко-католицькою церквою святого Іоана Золотостого, мурованою в 1914 році; віддалене 16 км. від Дуклї, 6 1/2 км. від Коамної, 35 км. Коросна. (Села на Лемківщині, прозвані „Полянми“ вказують на своє положення в сїсїдствї лїсїв, що більше стїкає, нїде на просторї давньої Галичини не бачимо стїльки українських осель, котрих назвища зв'язані лїсом, що саме бачимо між Сянєм і Вислокою).

Поляни Суровичні, українське село з українською греко-католицькою церквою святого Архангела Михаїла, збудованою в 1728 році; побудоване обабчї річки Полянчика; поселене в XIV. сторіччі; до Сянока 45 км., до Риманова 22 км. (Гляди: „Наш Лемко“ ч. 4 (76) 1937 рік).

Попєдї, український присілок парохії Юрївнї коло Сянока, відомий вже в 1472 році (АГЗ XVI, 892).

Порємба Мала, польське село, віддалене 9 км. від Нового Санча.

Поруби (коло Боська в Сянїччині), присілок, поселений на двірських полях.

Поруби (коло Селиськ у Березівщині, гляди: Ф. Коковський: Східніми межами Лемківщини, Львів 1937).

Пораж, польське село коло Заґра, відоме з 1383 року; поселене над долинною Ославою.

Далї буде.

Господарська сторінка.

ЗАКЛАДАЙМО ГОРОДИ.

Коли глянемо по нашій Лемківщині, а переважно по більше гірських селах, то відразу нам в око падає, що близько хат є тьмятенна сіножатей та ріжних нежитків. З тих сіножатей є дуже малі відсоток добрих та поплатних, а решта сіножатей це самі мокляки, що з них майже ніякої користі нема.

Мусить у нас згинуть на все те поняття, що мовляв в горах нічого не виродиться, бо знаємо, що на світі є багато гірських країн. Як приміром у Швейцарії там більші гори, а помімо того швейцарці піднесли свою господарку до високої культури, та доправили до ліпших умовин і своє особисте життя. Наші села є положені понад гірськими річками та потоками, де вода з поконику наносила багато намуду і там може вдавтини дуже добре городовина. На город треба вибирати місце виставлене до полудня, до полудневого сходу або до полудневого заходу. Також треба дивитися, щоб це було близько хати та недалеко води, бо вода в городництві дуже важно, головню підчас довготривалих посух. Для нашого господаря вистарить 200 м² (дваста квадратних метрів) городце. Коли ми вже вибрали відповідне місце, землю виробиємо глибоко, щонайменше на 30 см. Відтак треба зробити відповідну огорожу. На зиму треба сильно згноїти землю, даючи 12 кг гною на 1 м², який припокладаємо.

Город треба гноїти що третій рік, найкраще гноїти кожного року по одній третій часті. Перший рік по гної садимо вчасну капусту, огірки, вчасну бараболо, й кукуруду. В другому році садимо всі кореневі рослини: як моркву, буряки, петрушку, цибулю, салери і т. п. В третьому році підуть всі стручкові: фасоля, горох, біб і т.

Проти РОЖИЦЬ безрог треба шепти безрого сировцею і щіпанню.

Шури нищить РА'ИНА.

Пальні миши нищить МИШ'НА.

„СЕРОВАК“

Сп. з О. В.

Львів, вул. Сенаторська ч. 5.

Тел. 201-07.

Перепроваджує підшурення. На бажання інформації.

п. Коли ми город заложили й дуж глибоко зорали, то в сіянінї треба садити лише капусту, бараболо й помідори, а в дальших роках садимо так як було згадано повище. Теж негаймо часу, лише зараз це цієї осени берімо до вироблення площі, де на весні засадимо вчасну городовину. Отже до праці браття, бо лише праця єдина з недолі нас вирве.

В. Хомко.

ПЕРЕМІННОЇ СМІТТЯ В ЦІННИЙ НАВІЗ.

Нема сіна на наших сіножатях, нема гарної городовини в наших городах, а тимчасом великі купи сміття по наших обійстях, всяляких рослинних відпадків і бурянів по наших полях та лісах марнується. Якщо ми це все складали би десь в затіненні місці на купу, там сипали відпадки з кухні, зішкробане вапно зі стін (котре силемо на обірнику, хоч це обірникові шкодить, бо вапно лучиться з квасми обірника, а тим самим викидає азот, котрий в формі амоняку уходить в повітря), саджу, болото з ровів та зливали гноївоку, — малиб, по прегніттю, дорогой навіз, так званий „компост“, без якого прямо не можна провадити поплатриво городництва, та котрий дає багато більші врожай на сіножатях. Для порівняння вартостей компосту з іншими погноями, хай послужить цей досвід переведений на сіножатях:

1 гектар сіножати без погноювання дав 25.6 сотнарів сіна;

1 га сіножати, на котрій висію томасину та сіль потасову, дав 30.8 сотн. сіна;

1 га сіножати згноєної томасиною, потас. соєю та салітрою, дав 30.9 сотн. сіна;

1 га сіножати згноєної томасиною, потас. соєю та компостом, дав 34.0 сотн. сіна.

З того бачимо, що на сіножати так добре не ділає навіть дорoga салітра, як компост, котрий можемо самі собі зі сміття приготувати.

Тому будемо мати більше сіна та кращу цибулю тоді, коли зберемо сміття та приготуємо з його добрий навіз. Зробіть це ще тої осені!

М. Р.

Передплатники

в Америці й Канаді

присилайте передплату на адресу „Наш Лемко“, Львів, ул. Новий Світ, 22.

ГАРНИЙ ПРИМР.

Дня 30. м. м. відбулося в Полянах, кораняського повіту, весілля Грися Тишка з Розалією Савинівної; з нагоди цього весільної гості зложили добровільно 2 зл. як жертву для „Рідної Школи“. Це перша весільна жертва в нашій селі на народню ціль. Честь таким гостям. Іх слідами повинні піти всі українські громадяни.

Молодим бажемо на новій дорозі життя многих літ, опроміненних здоров'ям, згодою, любов'ю та щастям; щоб Вони жили на славу Божу й своєю українською Народою. Жертвувалим Боже помагай!

Гість.

ЯК ВИГУБЛОВАТИ ШУРІВ.

Шур, це погане створиння, що спричинює страшні шкоди в майні господаря, крім матеріального спустошення наносить у господарські будинки повно бруду, нечистоти й різних зараздів. Найгіршіми зарази червеного тифу, черевної сугі, різних струнів і боляк переносить шур з каналів, виходів, смітників у комору, де живе, в стайню, де під догляду виводяться малі шури та відсіля зараза шириться по хаті й цілаю обійстою. А треба пам'ятати, що одна пара шурів упродовж одного року виводить до 860 штук нових шурів, які відтак безпощадно заляжують молоді крхата, домажно птиво, зерно, солому та що лише попаде. Шо гірше домашні коті, пси, ланки вигублюють лише малій відсоток тих страшних шфіднів. Також в хемччі сердиком, як фосфор, стріхніца, аршені, морська цибуля, лише частинно вигублюють шури, так сказати — одноразово, бо живі шури на від потривених шурів шліши місцями не хочуть жерти не то атривеного хліба, але хоч би трохи скропленого водню. Тому одноким і найкращим сердиком до винищення шурів є метода д-ра Багра при допомозі ратини й ратинни, яка виключує у шурів помір'єдлімо так, що по кількох разових применінні вс шурі евадують. За вказівками і способом винищення шурів і мийш пишть до однокого фірми „СЕРОВАК“ Львові, вул. Сенаторська 5, яка висилає на бажання інформати та відповідні сердикни - ратини й ратинну на шурів і мийшну на полів мийш.

ЛИСТУВАННЯ.

Вн. Павло Кошуба з Теречі: часопис, який ми для Вас послали, вертався з допискою „не пріймає“ — тому ми більше не послали. Тепер шлемо далше. Привіт.

Вн. Передплатник в Ростюві В.: всі рекламні числа вдруге вислаю, адреси на „Золотий Колос“ ми передали, ми вишлють, за це ми не відповідуємо. Шлемо Вам усім братній привіт.

Вн. Передплатник у Фльорині: прохаємо вислати нам зимку Вашої церкви. Гарзд.

Вн. Михайло Черняк зі Сумешової: 2. 9 ч. р. одержали ми розр. пер. 2 зол. до кінця 1937. Привіт.

Хто має зимку церкви в Одреховій, Новосільях Гневоц, Сячкчу, Устю Руській, прохаємо нам позичити; по використанні з подякою звернемо. Редакція.

ЛОСЄ КОЛО КРИНИЦЬ.

(Докінчення).

Панам захопилося ще й дарованого робітника. А що вони від тих часів стали приходити до щораз то більшого впливу на біг державних справ, так, що з часом і король проти магнатів ставав безсилний, то вони на своїх соймах в 1490, 1505 і 1520 рр. поухвалювали собі не тільки беззастережну власність до наділеної їм землі, але й до її мешканців, і так став хлоп і його рідна земля беззастережною власністю пана - магната, що мусіли на нього даром працювати, щоб він мав що збувати та з чого по „шляхецьку“ жити.

До того, щоб удержати хлопа в сильних шорах, мало їм ще було до того гайдуків, тому вони стали завважених своїх підлизайків наділювати солдствами даром, або за невеличку заплату. А за це завданням тодішних солдців було пильнувати, щоби хлоп наложени на нього „повиношчи“ виповнював як слід. Часами, як показувала життєва практика, такий давній солдце вправдувався свого пана на кітчий верх.

Але в більшості, як собі хлоп вмовить у себе, що він пан, то стає гірший, як його пан.

Тепер вертаймо до Лося. Безперечно, що тодішні лосяни як неписемні й несвітоглядні люди стільки світа мали, що: молитися, гуляти, пити, множитися, но і тяжко, а не поплагну напруватися. Про суспільне — повне - користі, бравури, чару, краси та слави — життя їм ще тоді й не сиділо.

Доперва перед віною мешканець й уродженець Лося Йосиф Гамбаль зрозумів мову рідної землі та на кожному місці у вільних своїх хвилинках поров залежаний лосянський лан, орав лосянську весняну ріллю.

Деякі лосяни, зрівнявши тоді з просона, станули на неправильний шлях і заложили в Лосяю читальню Качковського, в якій — треба признати — вели досить оживлену, але тільки русско - православно діяль-

ність. Найдільнішим з поміж них був Сивер Тебашович, котрий так перенявся тою русско-православною ідеєю, що на тому тлі послусило йому в голові. Від того часу і читальня стала упадати, а в часі війни зістала закрита.

По війні лосяни заложили й стали вести „Аматорський Гурток“. Опісля відкрили читальню „Просвіти“, яка почала сіяти здорове, рідне, суспільне зерно на приготовлену Йосифом Гамбалем лосянську ниву.

Заложивши читальню „Любов“ й українську кооперативу „Любов“ та стали приготуватися до будови свого „Народного Дому“. Школу вже перед тим в 1924 р. своїм коштом побудували, бо до того часу мусіли посилати своїх дітей до школи в Новій Веси. Деревляну церкву св. Архистратига Михаїла, до якої доїздав і доїздає кожночасний священик з Нової Веси, куди Лосє в справах Божих належить, побудували собі лосяни в 1826 р.

З купном площі під Народний Дім“ і згромадженням будівельного матеріалу справилися лосяни по лемківськи. За те з дозволу на його будову „воловодилися“ не коротко і ні руш — було його одержати.

Читальню „Просвіти“ „до двох днів“ лосянам розвязано. Рекурсивного не змогли. Не помоли лосяніам спротиви проти „лемківських букварів“. Про те лосяни вчать своїх дітей, поза школою, зо своїх рідних букварів. Незабувають та, що, уряджувати хорів! виступи то що. Не бракує лосянам в їх суспільному житті й своїх — та, що тих караконів по наших селах усюди не бракує то лишимо сю джму в спокою — може і вона ще колись прочуняє.

В 1877 р. чисило Лосє 284 мешканців, а тепер чиселить 324 гр.-католіків — українців замешкалих в 45 хатах. Латинників і жидів у селі не було й немає. Призвища тепершніх мешканців Лося є: Хованець, Ковальчик, Мирна, Хрущ, Криса, Тарас, Сташчак, Вархоляк, Пеляк, Ревак, Хиляк, Прокочпач, Талпаш, Гопей, Гамбаль, Корольвський, Жук, Горель, Кобаний, Лабівський, Підгірський, Піх, Вітяк і Вахна. А свої верхівки і ниви зо сходу лосяни зовуть: Кучера (верх пороснений смерековин і березовим лісом), Паланок, Углярня (ліс), Кітчий Замок (верх), Шона, Будівка (поляни), Чершля, Корнутки та Вишня, а з заходу: Дрегоманка, Суха Долина, Жбирівка, Нові Помірки, Бая, Чер-

тіж, Велика Долина, Скальце та Гаврилів верх.

Серединою села пливе річка, звана від села Лосянсько. Вона за Глибками, у Новій Веси, зливається з рікою Каменцею, до неї в Лосяю вливаються потоки — зо сходу: Вані, Теклині і Драчівській, з заходу: Филів та Єгомосців.

Цю річку Лосянку запрягли лосяни до млина й тартаку, щоб їм різала на їх потреби дерево. А тимчасом ся річка має досить сили, щоб послужити лосянам не тільки до їх потреб, але і поза їх вікно. А як раз добре складється, бо ще на тім тартаку пекатий не господарить. Теперішня ситуація, по словах самих лосянів висказана коротко: Живемо.

Рідіємо з того та мандруємо даліше. Моглиб ми так само як з Ростоки до Лосього, піти з Лосього до Угриня, але нас тягне заглянути до Нової Веси. Тому тих літвора ківьометра з Лося до Нової Веси, через Глибоке, духом перескакуємо та ми вже в Новій Веси.

З АМЕРИКАНСЬКИХ ЛИСТІВ.

Старі Лемки переказали. Вчені в рукописах записали, Що „Наш Лемко“ приїде на світ: „Він має буде научити, Як взаімно працювати, Щоб не зникни молодий цвіт!“ Як він тільки повнівся, Як світлі зголосився: Що приїде й до наших хат. Як хочете його мати, Три!, злоті перепалити.

На цілий рік; від перших дат!

Ішов я горами, долами, поміж Карпат тими Ціау Лемківщиною, що два тижні зійшов. Сменського дідуса я стівся питати: Що нового чути, як проживає мати? Розказав дідусь за гори Карпати, історію своєї століт. Смісав я її, до книжки своєї, понесу правничкам у світ. Що правнички роблять в далекому світі, полну я до них, щоби видавили.

Чужими краями біжу я загоню; не спиноють мене, ні ліси, ні гори, ні діли морські, що пливуть з розгоном. Я хожу до хати у новому світі, щоби перетати поклин і приїти! Нехай страждуть за лемківське горе, за нужду, страждання, що їх рідні брати, до них — Лемки пишуть! Помочи! баганяні!. На учнів, газету, просвіту, й книжок видання!

Степан А. Пельц з Нью Йорку.

Коли у Вашій хаті хтось курить то зверніть йому увагу, що кожний український курець вживає тільки

ТУТОК І ПАПЕРЦІВ

„КАЛИНА“

з української кооперативної фабрики „Будучність“ в Тернополі

1000 нових покупців

знаменитой пасти

ЕЛЕГАНТ

дасть працю

1-му безробітному, що є Вашим братом!

Купуйте тільки**найкращі шевські кілки****Д Е Н Д Р А**

фабрика
у
у Львові

вул.
Потоцького
ч. 85 а.

ШАВНИК БІЛЯ МУШУНИ.

Не давно відбувся в цьому селі день так званої „русської культури“, в якому брало оя (!) десять родин участь, а понад 100 родин зо Шавника й Милка байдуже пригладжалося цій дивовижці. Були там „господинове“ з Криниці (а як же!) з „госпожами“ Яновичкиними, Трохановськими і т. п., „маскалами“. Багато там було бесід про різні справи, але, коли Станьчак „русначок“ у присутності Трохановського начав остро атакувати „лемковській буквар“, ця частина „культури“ найбільше видям подобалась — „почтиві русначата“ вперед видумали дивовижку-буквар, тепер випікають собі ним очі. Лише так дальше „господинове русначо“. — Пок не збудете нового Талергофу!

СОЛОТВИНИ БІЛЯ КРИНИЦІ

На межі між селом Солотвиний й Криниця стоїть від непам'ятних часів придорожній хрест. Іде люди на до міста, або вертає, побачить святий хрест — набожно здіймає шапку з голови та згхає до Господа — щоб Він дав силу, міць витерпіти біди, та манджає дальше. Нікому цей хрест не стояв на заваді. Але, як жид побудував собі вілло на т. зв. Капонні, де цей хрест стоїть, домагався від одного гази, що від його кутин поле під будову своєї вілли, щоб він розібрав і сирятав собі, де хоче цей хрест. Навіть о. Медведський змішався в цю несуюню справу та й він видав наказ усунення цього хреста, хоч власник цієї парцели, де стоїть хрест, найвиразніше виказався поведкою правної власности. Ой не добре буде, як дальше так буде — лиш у більшешій насліпо будають прикази...

РИМАНІВ - СТАЦІЯ

На залізничному дворці в Риманові (Вороблику Шляхоцьким) наодяться ширти будівельного дерева, привезеного з усіх сторін Риманівського Бескиду. Жидівська рука рубає безпощадно рештки

карпатських лісів і зрубане дерево виснає в світ. Це така „плянкова“ лісова господарка. Та найоблючіше в цьому, що вороблицькі „русначата“, вислугуюючись жидам, не шанують своїх свят і неділь. Ану, підіть у суботу на двірці, як там тихо, ані одного жиди й робітника не побачите. Але в наше свято робота йде, як у фабриці за марних кілька грошів. І хочете, щоб Господь благословив таку працю?! Опам'ятайтеся, щоб не жалували; такими грішми не збагатієш!

РЕПЕДЬ КОЛО КОМАНЧІ.

На весіллі господаря Т. Гаргая в Репеді побілися „шпірнтайчаньки“ так сильно, що Салашина, який зачав бійку, ледви живого відвези до лічниці в Сяноці. Ні, репедяни в денатураті не найдете чести, ані розради! Так добре вам жиди, що ножами розплачуєте свої глупі порахунки? Коли вибудете цих монгольських навичок? А ви старші гази, чого даєте дозвіл на гулянину, як бачите, що молодикам з чубів куриться?! Ще вас біда не навчила розуму?!

Чи Ви пробували вже

„ПРАЖІНЬ“

Якщо ві

то купіть сейчас і спробуйте,
бо не дуже смачна і здорова
кава для дітей і для старших!

Виробляє котл. фабрика домішок до кави

„Суспільний Промисл“

Львів — Богданівка ч. 30.

„Новий Час“ (ч. 229) пише про Закарпатський Всепросвітнянський Зізд. Досягнення закарпатської „Просвіти“ викazuje 234 читалень, 13 філій, 20 тисяч членів, 143 аматор. гуртків, 80 хорів, 16 оркестр. На сторожі національного просвітнянського духа стоять на Закарпатті цілі збиті лави народних діячів, що їх найбільше маємо тут з рядів молодого вчителства. Другою важною запорукою ідеологічної чистоти „Просвіти“ є духовне переродження закарпатського селянства, яке з повним почуттям національної єдності почуває себе українцями та перед нічим не вгнється, щоб здобути собі належні права.

ПОСМІЯТЕСЯ КУЩОК

- Сусьде, а не виділи ви моєї кобилиці?
— Та виділи.
— А де вона пішла?
— Та коли я її не питався.

Не вільно нам забувати,
що всіляні

ЦУКОЛАДИ
ШОКОЛАДИ
Й СОЛОДКЕ
ПЕЧИВО

кудуємо тільки з правдою
української фабрики

„ФОРТУНА НОВА“

Електрика на селі.

Панок з міста: Чи є в вашім селі електричне світло?
Селянин: Є, прошу пана, але тільки від лисакви.

Микола Лисенко, батько української музики, вид. Дешева Книжка, ч. 18—19, Рік III, Ціна 20 гр.

Атлант зєдинення, Митрополит Г. В. Рутський, ювілейна збірка у тристаїтї смерті 1637—1937, Перемишль, 1937. Вид. Науч. Т-ва Богословів Українсько-Католицької Духовної Семінарії. Стор. 72, ф. 23x15, ціна 1 ал.

Єронім Авоні: „ЛИХО НА СВІТІ“.

Вид. „Нашого Лемка“, ціна 40 гр.

Остан Мисевич: УКРАЇНСЬКИЙ ВЕСІЛЬНИЙ ОБРЯД У БОЙКІВШИНІ.

Бібліотека Лемківщини, ч. 6. Львів 1937, ціна 1.10 зал. Замовляти в Адм. „Нашого Лемка“.

Іжк. А. Палій: ДО ЯКИХ ВИСПЛІДІВ МОЖЕ довести „наукове“ орудування статистикою? Львів 1937. (Коротка відповідь польським „ученим“ на питання: Якими шляхами треба примувати до власного добробуту?)

Ваша хатня обстанова, одяг, постіль, білля, господарські знаряддя, худоба, кої мають для Вас більшу вартість, як самі будівки Чомуж не обезпечте цього майна від огню

в Товаристві Взаїмних Обезпечень

„ДНІСТЕР“

у Львові, ул. Руська ч. 20.

Вп. Михайло Цап, Загупинь: згода а рахунком. Широ здоровню.

ЦЕНТРОСОЮЗ

поручає
сільським господарствам свої дві

машини
штучні погної
і всіляке сільсько-господарське приладдя